

jež bezvýhradně podmiňují příslušnost poroty (čl. VI., B 5) uvoz. zák. k tr. řádu), připouští § 103 tr. zák. při zločinu zneužití moci úřední vyměření trestu těžkého žaláře dle sazby od 1 až do 10 let. Ježto pak trestní sazba na zločin podvodu dle §u 1 zák. ze dne 22. prosince 1921 čis. 471 sb. z. a n., jehož bylo zde použito, omezena jest jen na těžký žalář od 1 do 5 let, měla by kvalifikace skutku jako zločin dle §u 101 tr. zák. za následek, že by stěžovatel, jsa postaven před porotu, vydán byl nebezpečí těžšího odsouzení, než jaké nastati mohlo a nastalo při kvalifikaci jako podvod, o němž souditi jest soudu sborovému. Zmatek dle §u 281 čis. 10 tr. ř. nemůže se však obžalovaný, jak vyplývá již z prvního odstavce §u 281 tr. ř. a povahy opravného prostředku zmateční stížnosti, dovolávati, není-li trestní zákon, jemuž byl jeho čin podřaděn, přísnější, než trestní zákon, jehož použití se domáhá zmateční stížnost (sb. č. 49). Jelikož zločin podvodu, trestný dle §u 1 cit. zák. čis. 471 sb. z. a n. z roku 1921, jemuž byl rozsudkem čin stěžovatelův podřaděn, není vůči zločinu zneužití moci úřední, vzhledem k trestní sazbě §u 103 tr. zák. až do 10 let těžkého žaláře, jistě trestním zákonem přísnějším, spíše naopak, nelze uznati stížnost obžalovaného ve směru tom přípustnou, to tím méně, poněvadž možnost, že by snad skutek stěžovatelův před porotou došel p r o t i z á k o n u stěžovateli příznivějšího posouzení s hlediska přípustnosti zmateční stížnosti, nelze vzíti v úvahu. Jen mimochodem budiž proto na to poukázáno, že, byť i skutek stěžovatelův, jak zjištěn jest v rozsudku, nesl na sobě ovšem i známky skutkové podstaty zneužití moci úřední, přece zneužito bylo úřední moci stěžovatelem jen proto, by umožněno bylo podvodné jednání, jímž vlastní škoda bezprostředně byla přivoděna, což by vedlo po stránce právní jen k tomu, že by stěžovateli zodpovídati se bylo po případě v e d l e spolupachatelství na podvodu i ze zločinu zneužití moci úřední; úvaha ta svědčí jen ještě důrazněji proti přípustnosti zmateční stížnosti. Tuto bylo vedle §u 1, čis. 1—2, § 4 čis. 1 nov. k tr. ř. z r. 1877/78 zavrhnutí již v sezení neveřejném.

Čís. 1387.

Pro skutkovou podstatu §u 24 tisk. zák. stačí, že jsou myšlenky, v nichž při prvním uveřejňování shledal tiskový úřad (soud) skutkovou podstatu trestního činu, i v druhém tiskopisu opětně projeveny, aniž přicházejí znovu v úvahu tendence těchto myšlenek.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1923, Kr I 264/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 15. února 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem dle §u 24 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862 čis. 6 z roku 1863.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se zmatku čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. dovozuje zmateční stížnost, že přes stejné znění vět, o které jde, není obsah stěžovatelem uveřejněného spisu totožným s obsahem spisu zabaveného, protože článek, v němž se věty při opětném otisku objevily, jest různým od článku, který dal příčinu k zabavení, a, že stěžovatel neuveřejnil obsahu zabaveného spisu vědomě, jelikož nepostřehl a postřehnouti nemohl, že jsou v článku, jež dal z jiného nezabaveného tiskopisu otisknouti, obsaženy věty v jiném článku kdysi zabavené. Stížnost jest v obou směrech v nepravu. Objektivním základem přečinu Šu 24 zákona o tisku není protizákonný význam obsahu tiskopisu, jenž byl zabaven (jehož další rozšiřování bylo soudem zakázáno), nýbrž skutečnost, že se uveřejňování tohoto obsahu přičií opatření tiskového úřadu, jenž hleděl zabavením zameziti rozšiřování tiskopisu, jenž shledán byl závadným. Soudci, jemuž náleží nález dle Šu 24 zmíněného zákona, není tudíž zkoumati a posuzovati, zda zakládá obsah bezprávně reprodukováného tiskopisu skutkovou podstatu některého trestného činu s připojenými ku reprodukci dalšími vývody, či zda je této bezprávné povahy zbaven tím, že byl uveden v souvislost s jinými myšlenkami, které původní bezprávnou tendenci jeho seslabují (ruší). Soudci je tu zkoumati a posuzovati jen, zda jsou ony myšlenky, v nichž při prvním uveřejňování shledal tiskový úřad (soud) skutkovou podstatu trestného činu, i v druhém tiskopisu opětně projeveny aniž přicházejí znova v úvahu tendence těchto myšlenkových projevů a nezáleží proto nikterak na tom, v jaké souvislosti byl zabavený (zakázem stížený) projev myšlének opětně uveřejňován. Rozhodným je pouze, že byla tiskem opětně uveřejněna podstata oněch myšlének, v jejichž projevu tiskový úřad (soud) shledaly trestný čin. Prvé místo, o které jde, t. j. věty »tímto orgánem komunistické výstavby« bylo tiskem znova uveřejněno úplně a doslovně. Nelze zajisté pochybovati o tom, že by úplně a doslovné zopakování některého tiskového projevu nezopakovalo veškeré myšlenky jím projevené, tudíž obsah jeho i pokud jej shledaly úřad i soud — v tomto případě s hlediska Šu 305 tr. zák. — závadným. Druhé místo, o které jde, bylo zabaveno (soudcovskou záповědí stíženo), protože byly v něm shledány skutkové podstaty zločinu Šu 65 a) i přečinu Šu 305 tr. zák. Z tohoto místa byla ovšem opětně uveřejněna jen část. Než v této části nachází se věta, že ona (dělnická vláda) jediná jest způsobilou, uvažovati o částečném alespoň rozřešení národnostních poměrů státu obývaného několika národy. Přiznávajíc výlučně vládě dělnické, po níž článek touží, schopnost k uspořádání palčivé otázky vnitřně státního života, označuje věta, třebaže skrytě, nynější vládu za nezpůsobilou k onomu naléhavému úkolu. Sluší proto v této větě shledati jeden z myšlenkových projevů, z nichž tiskový úřad a tiskový soud odvodily tendenci původního článku, popuzovati k nenávisti proti státní správě a k opovrhování jí a jež přiměly úřad (soud), by stať tiskopisu, o který jde, oněm skutkovým podstatám podřadily a zabavily, a bylo proto reprodukování třebaže jen části druhého místa »v Českosloven-

sku k sovětovému Rusku» uveřejňováním obsahu zabaveného a soudní záповědí stíženého tiskopisu. Co stížnost dovozuje ve druhém směru, není než úsilím, přivést ku platnosti obhajobu stěžovatelovu, již prvou stolicí odmítnutou. Rozhodovací důvody napadeného rozsudku vyslovují, že nalézací soud nevěří, že obžalovaný přehlédl, že obsah článku, jehož uveřejnění bylo důvodem k zavedení tohoto trestního řízení, je totožným s obsahem zabaveného článku, a odvozuje z tohoto předpokladu v rozsudkovém výroku závěr, že obžalovaný uveřejnil obsah zabavených míst vědomě. Závěr je přesvědčivě odůvodněn dalším předpokladem, že nález, jímž bylo zabavení potvrzeno a další rozšiřování tiskopisu zapovězeno, byl obžalovanému doručen právě den před tím, než dal článek, o který jde, do tisku, takže obžalovaný musel mít zákaz v dobré paměti. V této souvislosti má další poukaz rozhodovacích důvodů na povinnosti zodpovědného redaktora, zejména na povinnost, obeznámiti se též s obsahem zabavených míst, zřejmě ten smysl, že soud předpokládá, že stěžovatel těmito povinnostem dostál, tudíž znal obsah jak zabavených, tak i znova uveřejněných vět. Dokazuje-li stížnost, že stěžovatel o totožnosti jich nevěděl, brojí tím nepřipustně proti tomu, co nalézací soud po této stránce formálně bezvadně zjistil, neprovádí však dovolávaného hmotněprávního zmatku po zákoně.

Čís. 1388.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Tabákové výrobky jsou předměty potřeby, třebas odběrateli jich byli mladíci.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1923, Kr II 705/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Olomouci ze dne 21. září 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle Šu 11 č. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem dle Šu 7 (1) téhož zákona — mimo jiné z těchto

důvodů.

Zmateční stížnost dovozuje především, že tabák není živinou, nýbrž značně prý škodlivou požívatinou, způsobující různé nemoci tak, že se kouření i lékařsky zavrhuje. Než stížnost přehlíží, že lichevní zákon ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. na rozdíl od dřívějších předpisů o stihání válečné lichvy neomezuje pojem předmětů potřeby na předměty životní potřeby, jmenovitě snad jen na potraviny, nýbrž že dle Šu 1 zákona toho rozumějí se předměty potřeby movité věci, které slouží přímo nebo nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Odpovídají tudíž pojmu tomu veškeré věci, kterých jistá značná část obyvatelstva k ukojení svých potřeb skutečně používá ne-